

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 12Csp/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322201841
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Engel
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8322201841.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Jozefom Engelom v spore žalobcov 1. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., 2. B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., obaja zastúpení JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou, Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné proti žalovanému BNP PARIBAS FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpenému Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s. r. o., Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, o určení, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov a vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

- I. Súd určuje, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcová zmluva o poskytnutí platobných služieb č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX je bezúročná a bez poplatkov.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 7.404,64 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Súd priznáva žalobcom v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia žalobou doručenou súdu dňa XX.XX.XXXX sa domáhali určenia, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročná a bez poplatkov. Zároveň sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2 213,99 eur.

2. Žalobu odôvodnili tým, že žalobcovia s právnym predchodcom žalovaného, spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO a.s., uzavreli dňa XX.XX.XXXX Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb. Na základe uvedenej zmluvy právny predchodca žalovaného poskytol žalobcom bezúčelový úver vo výške 17 600,- Eur s výškou úrokovej sadzby 15,09 % a počtom mesačných splátok 120 a žalobcovia zaplatili do tejto doby 19813,99 eur.

Žalobcovia v žalobe uviedli, že Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb považujú za bezúročnú a bez poplatkov, pretože tieto Zmluvy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky.

V tejto súvislosti poukazovali na ust. § 53 ods. 4 OZ, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú hlavne ustanovenia, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorých sa riadi zmluvný vzťah mala niesť iná zmluvná strana. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôže odchyliť od OZ v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa hlavne nemôže odchyliť od OZ v neprospech spotrebiteľa.

Žalobcovia v žalobe poukazovali na ustanovenie v bode 1.5 (Klient ma právo kedykoľvek úplne alebo čiastočne splatiť poskytnutý úver pred lehotou splatnosti., pričom sa zaväzuje oznámiť Celetemu túto skutočnosť vopred) je porušenie ust. § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa to tak, že žalovaný uložil povinnosť bez právneho dôvodu. Spotrebiteľ ma právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti. V takom prípade je povinný uhradiť úrok a náklady len sa časové obdobie od poskytnutia jeho splatenia. "Cetelem je oprávnený pri úplnom alebo čiastočnom splatení poskytnutého Úveru pred lehotou splatnosti požadovať od Klienta úhradu poplatku za predčasné splatenie Úveru podľa aktuálneho sadzovníka poplatkov v súlade s platnou právnou úpravou". Citované zákonné ustanovenie priznáva spotrebiteľovi právo vyrovnáť svoje záväzky kedykoľvek pred dátumom splatnosti, uplatnenie tohto práva nemôže byť podmieňované splnením akýchkoľvek povinností zo strany veriteľa. Táto zmluvná podmienka je hrubo nevyvážená, nerešpektujúca vôľu spotrebiteľa plniť dlh, na splnení ktorého musí mať záujem aj samotný veriteľ, a preto predchádzajúce písomné oznámenie nemôže ako zmluvná podmienka obstať, keďže postráda akýkoľvek rozumný základ.

Žalobcovia ďalej poukazovali na ustanovenia § 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v zmysle ktorého má veriteľ v prípade predčasného splatenia úveru voči spotrebiteľovi nárok len na úrok a náklady vzniknuté za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia a na úhradu nákladov, ktoré spotrebiteľovi vznikli v súvislosti so splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti vo výške limitovanej v tomto ustanovení zákona. Poplatok za predčasné splatenie úveru, ako finančné plnenie nad rámec uvedeného ustanovenia zákona a predstavujúce finančný záväzok spotrebiteľa, ktorému nezodpovedá žiadne reálne protiplnenie, ale sleduje výlučne ekonomický záujem dodávateľa, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V tejto súvislosti poukazovali na Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.11.2012 sp.zn. 18Co/109/2011.

Žalobcovia v žalobe ďalej poukazovali na ustanovenie v bode 3.1 (Následky porušenia povinnosti klienta) v ktorej sa uvádza, že v prípade, ak klient nespláca poskytnutý úver/ revolvingový úver riadne a včas, ak Klient poskytol Celetemu nepravdivé údaje, ak bolo na majetok Klienta alebo manžela/ku Klienta začaté exekučné konanie, ak Klient riadne a včas nespláca svoje záväzky voči Cetelemu alebo iným veriteľom je Celetem oprávnený:

A) Vyhlásiť mimoriadnu splatnosť Úveru/Revolvingového úveru, t.j. požadovať splatenie Úveru/Revolvingového úveru vrátane príslušných úrokov a poplatkov v lehote a s účinnosťou, ktorú Celetem určí v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti.

Podľa žalobcov táto zmluvná podmienka umožňuje veriteľovi kedykoľvek vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru i z dôvodov, ktoré nespočívajú v omeškaní dlžníka s plnením peňažného záväzku. Zmluvná podmienka je neprijateľná preto, že sa v rozpore s ustanovením § 54 Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa odchyľuje od ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka - žiadať zaplatenie celej pohľadávky - len v prípade omeškania s plnením peňažného záväzku, ktorý má plniť v splátkach a nie v prípade porušenia inej zmluvnej povinnosti či z dôvodov, ktoré nespočívajú priamo v porušení zmluvy, pričom zároveň toto právo môže uplatniť najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenia tohto práva. Táto zmluvná podmienka je hrubo nevyvážená i z pohľadu primeranosti samotných dôvodov, ktoré majú založiť právo na predčasné splatenie všetkých dlžných súm zo strany spotrebiteľa. Ak by napríklad voči spotrebiteľovi začalo exekučné konanie o vymoženie pohľadávky niekoľkých eur, bol by už tento automaticky vystavený okamžitej splatnosti celej výšky úveru. Na základe konštrukcie zmluvnej podmienky je spotrebiteľ vystavený neistote v otázke splatnosti jeho dlhu, čo žalobcovia považujú za neprijateľné a z pohľadu zásad dobrých mravov a zmluvnej spravodlivosti za neprípustné. Vyhlásenie splatnosti dlhu je potrebné vnímať ako prostriedok ultima ratio, pričom sám veriteľ má v prvom rade

záujem na tom, aby zmluva trvala a spotrebiteľ priebežne plnil svoje zmluvné záväzky a nie na to, aby spotrebiteľa hrubým spôsobom poškodil vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. S poukazom na vyššie uvedené, predmetné zmluvné dojednanie zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

V ďalšej časti žaloby žalobcovia poukazovali na ustanovenie V bode 5.3. - Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb (Dlžník súhlasí s tým, aby sa prípadné spory, ktoré vzniknú z RZ alebo vzniknú pri poskytovaní platobných služieb a v súvislosti s nimi, rozhodovali v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie, so sídlom Rajská 15s/. Bratislava, ktorý bol zriadený podľa § 67 ods. 1 Zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 12 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní Slovenskou bankovou asociáciou ku dňu 1.7.2003. Prípadný nesúhlas označiť krížikom.)

Toto ustanovenie považovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku, preto, lebo Rozhodcovská doložka, ktorá nebola so spotrebiteľom osobne vyjednaná, ale je obsiahnutá vo forme vopred naformulovanej štandardnej zmluvnej podmienky včlenenej do textu zmluvných podmienok, pretože núti spotrebiteľa aby spory s veriteľom sa riešili výlučne v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka vo svojich dôsledkoch predstavuje veľmi výrazný zásah do práv a povinností medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pretože nie súd, ale rozhodca rozhodne o právach a právom chránených záujmoch a výsledkom je nový kvalifikovaný záväzok. Ak je súčasťou štandardných zmluvných podmienok, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť. Pri ochrane spotrebiteľa je preto v súvislosti s rozhodcovskou doložkou nevyhnutné, aby spotrebiteľ mal možnosť požiadať štátny súd o ochranu, ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho neželal). Možnosť spotrebiteľa odmietnuť rozhodcovskú doložku nič nemení na závere o jej neprijateľnosti. Táto zmluvná podmienka, ktorá je naformulovaná tak, aby vzbudila dojem, že rozhodcovská doložka bola so spotrebiteľom osobitne dojednaná, keď mu dáva možnosť, v skutočnosti však ukladá povinnosť, pokiaľ chce zvrátiť konanie pred rozhodcovským súdom, aby ju v stanovenej lehote písomne odmietol, obchádza ustanovenie § 53 ods. 1 v spojení § 54 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, pričom veriteľ sa de facto spolieha na nečinnosť a opomenutie spotrebiteľa, ktorý takýto úkon neučiní a takémuto konaniu veriteľa nemožno poskytnúť ochranu, nakoľko je v rozpore s účelom a cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý sleduje čo najúčinnejšiu ochranu práv spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany, vychádzajúc podporne i z ustanovenia § 44ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu zmluvy. V tejto súvislosti poukazovali na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 9.8.2011, č.k. 10CoE/326/2010.

Žalobcovia v žalobe ďalej uviedli, že ako spotrebiteľia uhradili veriteľovi teda žalovanému sumu vyššiu než je suma poskytnutého úveru a preto sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho vo výške rozdielu medzi celkovou sumou uhradenou spotrebiteľom veriteľovi a výškou poskytnutého úveru. Suma ktorú uhradili je 19813,99 eur. Rozdiel medzi výškou poskytnutého spotrebiteľského úveru a zaplatením splátok je 2 213,99 eur, ktorú si žalobcovia uplatňovali z titulu bezdôvodného obohatenia, pretože spotrebiteľská zmluva č. XXXXXXXXXXXXXXXX je neplatná.

3. Okresný súd Humenné rozsudkom sp.zn. XXXXX/XX/XXXX- XX zo dňa X.XX.XXXX žalobu zamietol a priznal žalovanému vo vzťahu k žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100%. Na základe odvolania žalobcov Krajský súd v Prešove uznesením sp.zn. 2CoCsp/4/2023 – 137 zo dňa XX.X. XXXX zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Po vrátení veci zástupkyňa žalobcov zotrvala na podanej žalobe ako aj na písomných vyjadreniach, v ktorých poukazovala na to, že v danej veci je potrebné považovať Zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov s odôvodnením, že v zmluve nie je uvedený dátum narodenia žalobkyne v 1. rade ako hlavnej dlžníčky, v zmluve nie je uvedené bydlisko spoludlžníka. Podľa zástupkyne žalobcov v zmluve je uvedená nesprávna výška RPMN a to v neprospech žalobcov, čo má za následok, že Zmluva o úvere sa považuje za bezúročnú e bez poplatkov.

Zástupkyňa žalobcov počas konania ďalej mala za to, že právny predchodca žalovaného nedostatočne skúmal bonitu žalovaných a taktiež aj z uvedeného dôvodu je potrebné považovať Zmluvu o úvere za bezúročnú a bez poplatkov.

Na pojednávaní dňa 21.9.2023 rozšírila návrh v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia na sumu 7.404,64 eur s odôvodnením, že žalovaný poskytol žalobcom úver vo výške 17.600,-eur, pričom žalobcovia už uhradili žalovanému sumu 25.004,64 eur, z čoho vyplýva, že mali žalovanému zaplatiť navyše sumu 7.404,64 eur.

5. Zástupca žalovaných počas konania zotrval na všetkých vyjadreniach, nesúhlasil s tvrdením zástupkyne žalobcov. Podľa zástupcu žalovaného v danej veci zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti, právny predchodca žalovaného pred uzavretím zmluvy dostatočným spôsobom skúmal ja bonitu žalobcov.

6. Z obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb zo dňa zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že predmetnou zmluvou právny predchodca žalovaného CETELEM SLOVENSKO a.s., ako veriteľ poskytol žalobcom ako dlžníkom úver vo výške 17.600,-eur, ktorý sa žalobcovia zaviazali vrátiť veriteľovi mesačnými splátkami vo výške 299,14 eur v počte splátok 120 splatných 15. deň v mesiaci. Výška úrokovej sadzby predstavovala 15,09%, RPMN bola dohodnutá vo výške 16,18%, termín konečnej splatnosti bol 15.10.2025.

7. Z obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb zo dňa zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že predmetnou zmluvou právny predchodca žalovaného CETELEM SLOVENSKO a.s., ako veriteľ poskytol žalobcom ako dlžníkom úver vo výške 17.600,-eur, ktorý sa žalobcovia zaviazali vrátiť veriteľovi mesačnými splátkami vo výške 299,14 eur v počte splátok 120 splatných 15. deň v mesiaci. Výška úrokovej sadzby predstavovala 15,09%, RPMN bola dohodnutá vo výške 16,18%, termín konečnej splatnosti bol XX.XX.XXXX.

8. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobe bolo potrebné vyhovieť.

9. Podľa § 137 písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.

Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

10. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzavretia zmluvy, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ObZ“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez

právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesiem byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ; neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 OZ; spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ; ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3,4 OZ; dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 451 ods.1 OZ; kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods.2 OZ; bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch; veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 15 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch; veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a

poskytovať spotrebiteľské úvery s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 16 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch; vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch; veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

Podľa § 9 ods.1 zákona o spotrebiteľských úveroch; zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods.2, zákona o spotrebiteľských úveroch; zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 11 ods.1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods.1
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),

Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch; ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

14. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané a nesporné, že medzi žalobcami a právnym predchodcom žalovaného bola dňa XX.X.XXXX uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

15. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka

16. Uzavretá úverová zmluva je tiež zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľských úveroch; uzavretá úverová zmluva nie je vylúčená z pôsobnosti citovaného zákona (§1 ods. 2 zákona). Žalobca je právnická osoba, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľský úver a žalovaný je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

17. Pretože v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu súd skúmal, či predmetná zmluva obsahuje podstatné náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Po oboznámení sa s obsahom zmluvy v danej veci súd má za to, že v zmluve nie je uvedené bydlisko žalobcu v 2. rade ako spoludlžníka, čo, ktoré má byť v zmluve uvedené podľa § 9 ods.2 písm.d) zákona o spotrebiteľských úveroch. Táto skutočnosť má za následok, že zmluvu je potrebné podľa § 11 ods.1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

Je pravdou, že v zmluve nie je uvedený ani dátum narodenia žalobkyne v 1. rade ako dlžníčky, avšak podľa názoru súdu samotná táto skutočnosť nemôže mať za následok, že zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, v zmluve je uvedené rodné číslo žalobkyne v 1. rade, ktoré dostatočne postačuje na identifikáciu osoby dlžníka.

18. Keďže v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd skúmal aj skutočnosť, či právny predchodca žalovaného pred uzavretím zmluvy so žalobcami skúmal bonitu t.j. schopnosť žalobcov splácať úver. Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

19. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

20. V osobnom dotazníku na základe ktorého bol žalobcom poskytnutý úver je uvedené, že čistý mesačný príjem žalobkyne je vo výške 496 eur, čistý mesačný príjem žalobcu je vo výške 715 eur, rodinné prídavky nepoberajú, ďalšie zdokladované príjmy sú vo výške 314 eur (bez upresnenia). Medzi mesačnými výdavkami boli uvedené platby za nájom, plyn, elektrinu a pod. vo výške 133 eur a splátka hypotéky vo výške 266 eur. Vo výplatnej páske žalobkyne za mesiac E. XXXX je uvedená suma vo výške 453,04 eur (rozpor so sumou uvedenou v osobnom dotazníku. Z výpisu z účtu žalobkyne za mesiac E. XXXX je zrejmé, že bolo uskutočnených 9 kreditných transakcií spolu v sume 1 368,25 eur a 20 debetných transakcií spolu v sume 1 654,44 eur. Z výpisu z účtu žalobcu za mesiac E. XXXX vyplýva, že jeho príjem za mesiac F. XXXX bol vo výške 715,26 eur (v zhode s údajom z dotazníka) – jediná kreditná transakcia, z účtu boli vykonané debetné transakcie v celkovej výške 733,49 eur. Žalovaný v konaní pred súdom poukazoval na skutočnosť, že posudzovanie bonity je vždy individuálne a poukazoval aj na register NRKI, avšak nepreukázal, že žalobcov v registri skutočne listroval a s akými výsledkami. Taktiež nepreukázal na základe čoho žalobcovia žalovanému preukázali ďalšie zdokladované príjmy vo výške 314 eur, ktoré boli žalobcami uvedené v dotazníku. Súd má za to, že výdavky žalobcov neboli skúmané v dostatočnom rozsahu s odbornou starostlivosťou a preto si žalovaný nespĺnil povinnosť, ktorú mu ukladá § 7 ods. 1 ZoSÚ a to s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pre naplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len

uviedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa bez náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Konanie žalovaného nemožno preto vyhodnotiť inak ako hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalobcov úver splácať. Na strane veriteľa ide o nezodpovedný prístup bez odbornej starostlivosti a takémuto konaniu nemožno priznať súdnu ochranu.

21. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že v tomto prípade žalovaný hrubo porušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je, že sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

23. Z uvedených dôvodov preto súd žalobe vyhovel, pretože právny predchodca žalovaného poskytol žalobcom úvere vo výške 17.600,-eur, pričom žalobcovia už uhradili žalovanému sumu 25.004,64 eur, z čoho vyplýva, že žalobcovia uhradili žalovanému navyše sumu 7.404,64 eur. Súd preto priznal túto sumu žalobcom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré získal žalovaný na úkor žalobcov.

24. Podľa § 255 ods.1CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP a priznal žalobcom vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, z dôvodu, že žalobe bolo vyhovené.

26. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku, tak ako to vyplýva z ust. § 262 ods.2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.